

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 343/2023-8

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Mgr. Štefanom Buchom, Nám. gen. M. R. Štefánika 1, Žilina, proti uzneseniu Okresného súdu Žilina č. k. 27 C 180/2003 z 29. marca 2021 a uzneseniu Okresného súdu Žilina č. k. 27 C 180/2003 z 23. februára 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 15. mája 2023 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 2 ods. 2, čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uzneseniami Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) č. k. 27 C 180/2003 z 29. marca 2021 (ďalej aj „napadnuté uznesenie vyššieho súdneho úradníka“) a č. k. 27 C 180/2003 z 23. februára 2023 (ďalej aj „napadnuté uznesenie sudcu“ alebo spolu ďalej aj „napadnuté rozhodnutia“).

Sťažovateľ navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na nové konanie. Zároveň sťažovateľ navrhuje priznať mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 000 eur.

2. V konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 27 C 180/2003 o určenie hranice susediacich pozemkov vystupoval sťažovateľ v procesnom postavení žalovaného v prvom rade. Okresný súd rozsudkom č. k. 27 C 180/2003 z 11. apríla 2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 5 Co 414/2015 z 27. októbra 2015 žalobu zamietol.

3. Okresný súd uznesením č. k. 27 C 180/2003 z 29. januára 2020 rozhodol o trovách konania tak, že žalovaní 1 – 4 (teda vrátane sťažovateľa) majú nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

4. Napadnutým uznesením okresný súd prostredníctvom vyššieho súdneho úradníka rozhodol, že sťažovateľ má nárok na náhradu trov konania v sume 571,12 eur. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ sťažnosť z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti, nezákonnosti, nespravodlivosti a tiež preto, lebo v ňom nebolo rozhodnuté o nároku na náhradu zaplateného preddavku na znalecké dokazovanie v sume 165,97 eur.

5. Na podklade sťažnosti rozhodol okresný súd napadnutým uznesením sudcu tak, že uznesenie vyššieho súdneho úradníka zmenil a sťažovateľovi priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 1 348,80 eur.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Porušenie označených práv sťažovateľ odôvodňuje tým, že náhrada za zaplatený preddavok za vykonané znalecké dokazovanie mu nebola priznaná v uznesení vyššieho súdneho úradníka a ani okresný súd o nej bez akéhokoľvek odôvodnenia nerozhodol. Sťažovateľ uvedený preddavok v sume 165,97 eur riadne zaplatil a ako úspešnej strane konania mu bol priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je výhrada sťažovateľa k odôvodneniu napadnutého uznesenia sudcu okresného súdu, v ktorom absentuje rozhodnutie o náhrade za zaplatený preddavok na znalecké dokazovanie.

III.1. K namietanému porušeniu práv napadnutým uznesením vyššieho súdneho úradníka:

8. Pokiaľ ide o napadnuté uznesenie vyššieho súdneho úradníka, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc preskúmať napadnuté rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka, keďže ho už meritórne preskúmal na základe sťažnosti okresný súd (sudca), ktorý bol oprávnený a zároveň povinný poskytnúť ochranu právam sťažovateľa.

9. Z uvedeného dôvodu ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu práv napadnutým uznesením sudcu:

10. Ústavný súd opakovane judikuje, že považuje rozhodovanie všeobecného súdu o trovách konania za integrálnu súčasť civilného súdneho procesu a je zásadne výsadou všeobecného súdu. Ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnému súdu sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (rovnaké závery porov. napr. aj v I. ÚS 40/2012, II. ÚS 364/2014, II. ÚS 64/09, III. ÚS 92/09, IV. ÚS 248/08, II. ÚS 495/2018).

11. Ústavný súd zároveň poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej posudzuje spravodlivosť procesu ako celku (napr. m. m. II. ÚS 307/06), preto k vyhovaniu sťažnosti dochádza zásadne iba v prípadoch, ak dospeje k názoru, že namietané a relevantné procesné pochybenia zo strany príslušného orgánu verejnej moci umožňujú prijatie záveru, že proces ako celok bol nespravodlivý a vzhľadom na to aj jeho výsledok môže vyznievať ako nespravodlivý. Ústavný súd preto neprístupuje k vyhovaniu sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu mohlo dôjsť, avšak intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi namietaným porušením ústavou garantovaného práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný dosah (m. m. IV. ÚS 320/2011, IV. ÚS 104/2012). V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že nie každé porušenie zákona zo strany orgánu verejnej moci má automaticky za následok porušenie ústavou garantovaného základného práva, v danom prípade predovšetkým základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 580/2021).

12. Pokiaľ ide o samotné napadnuté uznesenie sudcu je treba sťažovateľovi prisvedčiť, že hoci ním bola výrazne navýšená celková výška trov konania, v odôvodnení napadnutého uznesenia sudcu skutočne absentuje zmienka o náhrade za zaplatený preddavok, prípadne dôvodoch jej nepriznania. Na druhej strane je potrebné poukázať na to, že sťažovateľ sa uchádza o ústavnú ochranu v súvislosti s právnou vecou, ktorej podstatou je, či mu patrí suma 165,97 eur, t. j. ide nepochybne o právnú vec, ktorú možno označiť ako bagateľnú. Opodstatnenosť ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v takejto veci prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktoré môžu mať za následok porušenie ústavou garantovaných základných práv a slobôd (m. m. IV. ÚS 358/08, IV. ÚS 94/2014, II. ÚS 810/2016, II. ÚS 315/2023), čo však v tomto prípade zistené nebolo.

13. Ústavný súd ešte dodáva, že nie je jeho úlohou perfekcionisticky „prerábať“ konanie pred všeobecnými súdmi, a to aj keby k nimi urobeným čiastkovým procesným úkonom mal výhrady. Úlohou ústavného súdu je ochraňovať ústavnosť (nie „obyčajnú“ zákonnosť) konania pred všeobecnými súdmi, preto je jeho povinnosťou rozlišovať medzi prípadmi, keď procesný postup priečiaci sa zákonu zároveň vyústí do protiústavnosti a nespravodlivosti konania ako celku, a prípady, keď určitý procesný postup, hoci by ho aj bolo možné osamotene (inkontextuálne)

hodnotiť, a to výlučne z formálneho pohľadu, ako postup *contra legem*, protiústavnosť konania nezaloží.

14. Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia sudcu konštatuje, že napriek pochybeniu okresného súdu v čiastkovej otázke priznania trov konania, konkrétne trov za preddavok znaleckého dokazovania v sume 165,97 eur, nezistil takú intenzitu porušenia práv sťažovateľa, ktorá by zakladala dôvod na prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie.

15. *Na základe uvedeného ústavný súd túto časť ústavnej sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.*

16. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku z dôvodov podľa § 56 ods. 2 písm. a) a g) zákona o ústavnom súde bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi v nej uvedenými (finančné zadosťučinenie).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. júna 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu